2de. JAARGANG. CURAÇAO DEN 28n. FEBRUARI 1885. N° 61.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number sò fl. 0,25.
Un annuncio di 1 tè 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

7 Maart	*Royal Mail*	van	Southampton
7 „	*Harrison*	„	Liverpool.
9 „	*Willem I*	„	Holland.
12 „	*Valencia*	„	New-York.

CALENDARIO.
Maart.

1. 2° DOMINGO	di *Cuaresma.*
2. LUNA.	S. Carlos c.
3. MARTES.	Sta. Cunegundis emperatriza.
4. RAZON.	S. Casimiro rey.
5. HUEBES.	S. Adriano m.
6. BIERNES.	Sta. Coleta v. *abst.*
7. SABRA.	Sto. Tomas di Aquino, dr. *abst.*

STAND DER MAAN.

L. K. 8 Maart 2 ure 18 m. P. M.

Opkomst der Zon:
5 Maart 6 ure 3 m.
Ondergang der Zon:
5 Maart. 5 ure. 57 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

2 Maart	*Paketsch*	naar	St. Thomas.
10 „	*Carácas*	„	New-York.
10 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
12 „	*Willem I*	„	Holland.

DE CURAÇAOSCHE COURANT
EN
DE KATHOLIEKEN VAN CURAÇAO

Eenige maanden geleden hebben wij het noodig geacht de *Curaçaosche Courant* met een paar woorden aan het verstand te brengen, hoe verkeerd, onedel en onrechtvaardig zij handelde door gedurig allerlei soorten van hatelijkheden tegen den godsdienst der Katholieken, d. i. dien van minstens *vier vijfden* der bevolking onzer Curaçaosche eilanden, voor den dag te brengen. Bij die gelegenheid hebben wij de Donquijotische wapenfeiten der *C. C.* van vroegere dagen in herinnering gebracht. Over deze laatsten heeft zij zeer wijselijk gezwegen; en inderdaad het zou zeer moeilijk zijn, het geschrijf van zoo vele jaargangen te ignoreeren; want men vergete niet: de *C. C.* kan op een onafzienbare reeks van artikelen, neen, van copiëringen *uit de Nederlandsche Couranten* met fierheid wijzen, die zij haar overlang leven bijeen heeft gebracht. Hare handelwijze van den tijd, toen wij haar onzen welgemeenden raad toedienden, heeft zij evenwel getracht te rechtvaardigen, maar deed dit op zoo'n onbeholpen manier, dat het de lachlust niet alleen van vijand maar zelfs van vriend opwekte om het bepaald DWAZE FIGUUR, dat zij maakte. Ten einde raads besloot zij haar verweergeschrift aan „waardige handen" over te laten, en ons dunkt, zij had wel *waardiger* kunnen zeggen! en zeer juist ware die comparatief gekozen, indien men dat woord *waardig* maar goed verstaat. Want in trouwe, nooit hadden wij durven veronderstellen, dat de Redactie van den *C. C.*, ten minsten zij, die volgens een publiek geheim daarvoor voorgaat, zoo diep zou gezonken [illegible]n, als hare helpers thans blij[illegible]e zijn.

Ondanks die helpers hebben wij [illegible]w een woordje met de *C. C.* [illegible]ken. Men denke echter niet, dat wij de *C. C.* en hare helpers gaan tegenspreken of wederleggen. Geenszins. Wij zullen hen niet tegenspreken, want zulk geschrijf, wel verre van de Katholieke Kerk te schaden, wekt slechts te meer bewondering voor hare goddelijke geloofs- en zuivere zedenleer bij al degenen, bij wie hoofd en hart nog op de rechte plaats zijn gebleven. Wij zullen dat geschrijf ook niet wederleggen; want alhoewel wij de inschikkelijkheid zelve zijn, ook jegens onze tegenstanders, en onder hen vooral jegens de *C. C.* om haren hoogen ouderdom, eische men toch niet van ons, dat wij onze begrippen van zelfswaarde verloochenen. De *C. C.* toch, vooral sinds zij zulke helpers gekregen heeft, zakt hoe langer hoe meer naar de achterbuurt der Curaçaosche pers, en met de luiden die daar wonen, kunnen wij als fatsoenlijk man geen polemiek aangaan. En zelfs afgezien daarvan, hoe kan men met iemand redeneeren, die zoo onlogisch is dat hij stokstijf blijft volhouden, dat tweemaal twee niet vier maar vijf is? of disputeeren over historie met iemand, die getracht heeft haar te leeren alleen uit den een of anderen roman van de laagste soort? Wij zouden naderhand nimmermeer den gewijden tempel der Historia durven binnentreden, indien zij wist, dat wij over Haar Edele gesproken hadden met lieden, die haar zoo door het slijk sleuren, als de helpers der *C. C.* dezer dagen gedaan hebben; want in allen ernst, de veridiciteit van Moeder de Gans, in hare vertelsels van Roodkapjes en Blauwbaard, steekt nog heerlijk af bij de would-be-historische beschouwingen van straks genoemde haspelaars.

Wij spreken dus met de *C. C.* alleen om haar in herinnering te brengen dat zij een semi-officieel karakter heeft. Uit 's lands penningen, waartoe de Katholieken ook hun aandeel op brengen— en dit is niet gering, wanneer men let op hunne overgroote meerderheid in de bevolking. — geniet de *C. C.* jaarlijks 800 gulden. Een aanzienlijke som, wanneer men het oog gevestigd houdt op het betrekkelijk weinige drukwerk, 't geen zij daarvoor levert aan het Bestuur.

Wat zij daarvoor ontvangt is dus geen loon, maar wezenlijk een subsidie of traktement. Loon toch veronderstelt altijd een evenredigheid tusschen het geleverde werk en het daarvoor ontvangen geld; bij subsidiën en traktementen wordt op die evenredigheid niet zoozeer gelet. Nu heeft zeker elk Bestuur het recht, om een Courant te subsidieeren die in haar dienst is: niemand zal dat betwisten; maar wanneer een Courant zoo'n subsidie aanneemt, dan is zij zeer zeker verplicht de inzichten van het Bestuur door haar geschrijf niet tegen te werken; en nu kan het zeker niet in de inzichten van het Bestuur liggen, 't welk in alles tracht rechtvaardig en onpartijdig te zijn, dat een subsidie uit 's lands penningen, die door de Katholieken mede worden opgebracht, mede worden aangewend om den Godsdienst der Katholieken gedurig te belasteren. Men zegge niet, de *C. C.* is een liberaal blad, en dit kan schrijven wat het wil; men zegge evenmin, de *C. C.* is een liberaal blad, en als zoodanig kan zij hare kolommen niet sluiten voor ingezonden stukken van anderen. Want wil de *C. C.* ook al die zoogenaamde principen aanvoeren, dan bewijze zij eerst, dat haar liberalismus *homogeen* is met dat van hen die over de publieke penningen, waaruit zij gesubsidieerd wordt, te beschikken hebben. Wil dus de *C. C.* haar hartstocht blijven botvieren, dan beginne zij met te bedanken voor de 800 gulden, die zij thans uit de publieke gelden geniet, en dan kan zij, volgens haar eigen liberalismus, schrijven en laten schrijven naar hartelust.

Maar er is meer. Niet alleen laat de *C. C.* het geld, dat zij van het Gouvernement ontvangt, mede strekken tegen diens inzichten, maar door haar grievende bejegening van de Katholieke lezers dier Courant is zij nog oorzaak, dat het eenige doel waarvoor die subsidie uitbetaald wordt, slechts gedeeltelijk wordt bereikt. Waarvoor immers wordt gemelde subsidie verleend? Uitsluitend en alleen opdat de wetten, besluiten, verordeningen enz. van het Bestuur worden bekend gemaakt aan wien het aangaat. Dit is billijk. Als vrije burgers hebben wij het recht, te weten wat het Bestuur van ons wil; en wij hebben niet alleen dat recht, maar menigeen is, om het ambt of de positie die hij vervult, daartoe verplicht. En nu vragen wij het iedereen in gemoede af, is het billijk de Katholieken de wetten van het land te doen ignoreeren of hun die officieel te lezen te geven alleen te midden van het *vuil* en *slijk* dat de *C. C.* gedurig in hare kolommen opeen hoopt? Zal niet menig Katholiek zijn hoofd daarvan afwenden en weigeren zulk een Courant in zijn huis te ontvangen, op het gevaar af zelfs, van niet officieel te weten te komen, wat het Bestuur van hem wil en wat het Bestuur hem voorschrijft.

De C. C. kan nu gerust voortgaan, elken Vrijdag hatelijkheden voor hare katholieke lezers op te disschen, geholpen door wie ook. Wij zullen haar geschrijf niet wederleggen; wij hebben straks uitgelegd waarom niet, en men neme ons niet kwalijk, dat wij zorg dragen voor ons fatsoen. Maar dit staat bij ons vast, dat indien de C. C. blijft voortgaan met de Katholieken in hun Godsdienst te hoonen, en toch die 800 gulden jaarlijks op te strijken, wij gedurig en zoo luid wij kunnen, het publiek zullen wijzen op de schreeuwende onrechtvaardigheid, dat zijn penningen worden aangewend, geheel en al in strijd met

de inzichten van hen, die over de openbare gelden hebben te beschikken.

EEN DROOGDOK OP CURAÇAO.

Het rapport van „de Dok-Commissie" bevat de onderstaande beschouwingen over den aanleg van een *Droogdok* op Curaçao.

„Volgens de begrooting door den ingenieur van Doorn voor de uitvoering van zijn plan opgemaakt, souden de kosten van aanleg, sonder renteverlies gedurende den bouw, zonder de kosten voor het terrein (door het Gouvernement kosteloos te verleenen) en zonder de uitgaven voor administratie en het verkrijgen van het geld op ongeveer één millioen guldens (ƒ 1000000) komen te staan.

Een ieder die op het gebied der openbare werken niet geheel en al vreemdeling is, zal moeten toegeven, dat het voor particulieren al zeer roekeloos zou zijn bij een werk van dergelijken omvang op de eerste begrooting hun plan te bouwen. Zonder in het minst te kort te doen aan de kunde en de goede trouw van den Heer van Doorn, zal het toch voorzichtig zijn, bij de berekening der eventueele uitkomsten dit Cijfer hooger te nemen. Bij dergelijke werken vallen de kosten zeer zelden mee,– bijna altijd tegen. In het moederland heeft men dit genoegzaam ondervonden, getuige het Noordzeekanaal, de Rotterdamsche waterweg, de havenwerken te Harlingen, Vlissingen en Ymuiden, het droogdok te Nieuwediep, het Station te Amsterdam, de havenwerken te Batavia enz. Ook bij het Droogdok te St. Thomas, weet men, zooals wij later nog zullen zien, tot groote schade der aandeelhouders, er van te spreken.

Het zou, dunkt ons, gewaagd zijn, die begrooting bij de kansberekening met niet minteus 25 °/o te verhoogen en dus te brengen tot één millioen twee maal honderd en vijftig duizend gulden (ƒ 1,250000.)

Noch Europeesch, noch Amerikaansch kapitaal zal zich licht voor minder dan eene vermoedelijke rente van 6 °/o in eene onderneming in de West-Indiën wagen.

Men moet dus, om op de Europeesche of Amerikaansche markt dit kapitaal van ƒ 1.250000 te vinden met eenige zekerheid eene netto winst van ƒ 75,000 kunnen voorspellen

Is dit het geval?

Hoe weinig gegevens men ook tot eene juiste beantwoording dezer vraag vinde — eenigszins zal men toch vergelijkingen kunnen maken met de twee in onze nabijheid bestaande drijvende droogdokken: te Martinique en te St. Thomas?

Hoe is het te Martinique?

Volgens de opgaven door den capitaine du port aldaar door bemiddeling van het Commandement van Z. M. Alkmaar aan het bestuur alhier verstrekt, bedraagt het aantal schepen dat aldaar van het droogdok gebruik maakt gemiddeld 25 per jaar, waardoor een inkomst ontstaat van frs. 120,000.— De kosten van onderhoud en explotatie bedragen gemiddeld ongeveer fr. 45,000.— per jaar, zoodat de zuivere jaarlijksche opbrengst dus frs. 75,000.— bedraagt.

Onder overigens gelijke omstandigheden zou er dus globaal gerekend te Curaçao het dubbel aantal d. i. 50 schepen van het dok moeten gebruik maken om op eene winst van ƒ 75,000 te kunnen staatmaken.

En nu in St. Thomas?

In 1866 werd daar door den beroemden Engelschen ingenieur en ondernemer Scott Russell de levering van een drijvend droogdok aangenomen voor £ 80,000.— Dit dok werd op aandeelen gebouwd.

Reeds bij het eerste schip dat gedokt werd bleek een fout in de constructie nieuwe uitgaven noodig te maken. Ook de orkaan van '67 dwong tot nieuwe uitgaven, zoodat behalve de £ 80,000 aan oorspronkelijke aandeelen, nog ongeveer £ 13.000 aan „second preference shares" en ongeveer £ 70,000 aan „first preference shares" werden uitgegeven. In plaats van op £ 80,000 kwam het dok dus op £ 163,000 te staan.

Waar ook hier de uitvoering van een plan, door zulk eene beroemde specialiteit als de Heer Scott Russell ontworpen, en nog wel door hem zelven uitgevoerd, zoo zeer tegenviel, daar achten wij het dubbel noodig, om, zooals wij boven reeds deden, er op te wijzen, dat men door het oorspronkelijke begrootingscijfer, bij eene berekening der eventuëele winsten als basis te nemen, groot gevaar loopt door de ondervinding te laat in zijne berekening te worden gelogenstraft. De oorspronkelijke aandeelhouders te St. Thomas hebben het ondervonden; immers in de inlichtingen aan de Commissie van zeer betrouwbare zijde verstrekt lezen wij: „Letterly the dock has „paid a small dividend, but for years it „could not even pay interest, and the „original shareholders have been ousted „bij preference and debenture shares."

Het aantal schepen hier gedokt bedraagt tusschen de 30 en 40 jaarlijks. In het dienstjaar 1882/83 werden 28 schepen gedokt metende 27,568 ton, meest allen stoomschepen.

De totale inkomst bedroeg in dat jaar £ 9804.0.11.

De kosten van onderhoud en exploitatie £ 5880.4.0.

Op de first preference shares, die £ 70.994 bedragen werd uitgedeeld £ 3905 of 5¼ °/o. De second preference shares en de oorspronkelijke aandeelen hebben niets getrokken.

Ook over het afgeloopen jaar werd weder hetzelfde bedrag uitgedeeld.

De totale inkomsten globaal berekend op ƒ 117,000 en de uitgaven op ƒ 62,000 komt men voor de 28 schepen tot een zuivere winst van ƒ 55,000.

Onder overigens gelijke omstandigheden zouden dus te Curaçao globaal gerekend 10 schepen meer d. i. 38 schepen van het dok moeten gebruik maken om op eene zuivere winst van ƒ 75,000 te kunnen rekenen.

De kosten van onderhoud en exploitatie zijn echter in St. Thomas zeer hoog; zou men— ofschoon het altijd zeer twijfelachtig blijft— die kosten voor hier op de helft d. i. ƒ 31.000 willen schatten dan zouden om eene bruto winst van ƒ 75,000 + ƒ 31,000/ = ƒ 106,000 op te leveren, 25 schepen voldoende zijn. Daarentegen zijn echter ook de dokprijzen op St. Thomas buitengemeen hoog: zoo hoog, dat men die zeker, met het oog op de te ontstane concurrentie, te Curaçao niet zou kunnen toepassen. Bij eenige vermindering van het doktarief zal men dan het aantal der voor Curaçao benoodigde schepen op 30 kunnen stellen.

Wij vinden dus, dat zoo het doktarief en de kosten van exploitatie en onderhoud hier gelijk waren aan Martinique, 50 schepen, zoo tarief en onkosten gelijk waren met St. Thomas 38 schepen; en, zoo men het tarief eenigszins lager dan te St. Thomas en de kosten van exploitatie en onderhoud iets hooger dan te Martinique berekent, 30 schepen van het droogdok zouden moeten gebruik maken, om aan de ondernemers 6 °/o winst te kunnen verzekeren."

ALGOE DI CIENCIA.

DIA ASTRONOMICO I DIA CIVIL.

Ora diezdos or di anochi a bati, 31 di December 1884, dos companjero di biaga, koe hopi tem caba tabata haci nan camina, uno net mitar di e otro mas adilanti, nan a doena otro braza i nan a sigi nan biaga huntoe. Tabata e dos dianan, koe nos a nombra na cabez di e artikel-aki: dia *astronómico*, koe ta e dia, koe astrónomonan tabata usa pa calcula toer movemento di solo, luna i streanan, i dia *civil*, koe ta e dia, koe hende ta usa den toer nan negosji di mundoe. Es un di promé (astronómico) p'é por a camna pareuw coené otro (civil), el a modera su stap i el a keda atras net diez-dos ora. Asina anto dia astronómico, koe a coeminza diez dos or di merdia, Dec. 31, tabata solamente mitar dia, i na su fin, diez dos or di anochi, wijzernan di e holosji grandi di binti cuater ora na *Greenwich* tabata birar p'atras pa bolbe coeminza di nobo: i na toer observatorio di hinter mundoe nan a haci trocamentoe corespondiente.

Té e di dia-aí, dia astronómico tabata coeminza i caba diez-dos or di merdia, ora e mees meridiano di mundoe (tera) ta bolbe pasa den center di solo su cirkel. Dia civil tabata coeminza i caba diez dos or di anochi. Di manera koe e trocamentoe asina importante no tabata mas koe haci dia astronómico camna di mei-anochi té mei anochi. I tantoe e gran holosji na Greenwich Hill, como esnan di otro observatorionan, di aki p'adilanti lo ta reglar coe observacion di e momentoe precis, koe center di solo lo cruza meridiano; e meridiano-aí ta representar coe un hiloe di metal fini manera un hiloe di aranja gespan meimei di glas (objetivo) di un instrument di tránsito, koe ta un telescop, koe astrónomo ta usa pa mira ora solo, luna of cualké strea ta pasa riba meridiano. (*Tribune.*)

AVISO IMPORTANTE.

Un trahador di piltji inglés a manda 10,000 pampel, koe ta papia di su negosji, pa General *Wolseley*, coe un banknoot di £ 150. E pampelnan ta pa parti den su soldaatnan, i e placa ta pa paga n'esun, koe promé koe toer, lo plak un di e pampelnan riba porta di paleis di Gordon na Khartoum. E homber di piltji ta priminti també di publica nomber di ganador di e premio den toer courant di Inglatera. Awor, manera nan dici, *Gordon* ta matar caba, i su paleis ta kimar i dristruir. Ta kiko anto nan meste haci coené placanan?

FOTOGRAFIA.

Nan ta sigura koe banki di Francia tien un camber di fotografía invisible net tras di e caheronan, di tal manera, koe, na un sinjal di nan cualké marchante sospechoso su potret ta sacar sin su sabidor. Fotografía a bira útil tambe pa cohe trampa: un palabra of letter koe na wowo ta parce henteramente pagar of raspar ta reproducir exactamente den potret di e documentoe, koe nan a mors coené.

REMEDI.

Hopi bé un hende ta bolte henter anochi riba su cama sin é por droemi, maske ki deseo tini, pa motiboe di un estado partioular di curpa i di alma. Nan a obserba, koe n'e estado-aí un hende no ta hala rosea sino mitar-mitar, i koe p'e razon-ai su long ta haja poco oxigeno (parti di aire koe hende mester p'é biba). E ora-ai, é ta nervioso, su cabez ta bira fofo, cama ta cajentar mas di coestumber, é ta haja mal humor, rabia mees, i un anochi di fatiga asina ta parce un anja. Wel, un dokter, koe tabatien ocasion di observa e maloe-aí hopi bez ta recomenda e hende slabeis di sali busca un poco di aire liber. E ta bisa k'é tien prueba, koe un ratoe di hala rosea den aire frescoe ta di mihó i menos peligroso soporifico [slaapmiddel], pasobra generalmente, maské no semper, e desvelo-ai ta causar of di un estado particular di aire di camber of també di hende su spiritu.

(*Scientific America* 1885.)

Curaçao 25 Februari 1885.

Mi muy estimado amigoe Ipi.

Trobe un carta chikitoe. Chikitoe, pasobra awor mi no tien tempoe pa scirbi carta largoe.

Na 19 di Februari, nos a celebra akí, manera toer anja, fiesta di nos honorabel Rey, GUILLERMO III. Commissie pa regla es fiesta a haci toer nan posibel pa coeminza i caba toer cos na orde. Anoche, Ipi, bo mester a mira es luz di bengala, koe nan a cende dilanti cas di Goebiernoe; esaí sí tabata doena un efecto magnífico, podeser mees magnifico, maar no tan spantoso, koe e candela koe bo a mira sali foí boca di Visuvio. Vuurpijl, koe nan a tira, a bai leuw; ta manera nan kier a bai na Venezuela: coe tantoe vert i tantoe leuw nan a boela. Otro pieza di fuego artificial tabata gusta nos masjar, tambe es porta na banda di Spaarbank, koe tabata iluminar asina bonita, koe su bista tabata doena un fantasía bien particular.

Mees anoche un di Ferrybootnan, koe Commissie a huur pa doena mas splendor na fiesta, tabata bon iluminar; mientra muziek di forti tabata toca diferente pieza, un mas bonitoe koe otro. Es muziek riba lamar tabata anima nos toer, i a doena nos di sinti, koe nos sanger no ta frioe pa nos respectabel Rey.

Afor di es fuego artificial, iluminacion, i muziek, koe commissie di Goebiernoe mees a doena, nos a mira koe algun particular a moenstra nan amor pa nos Rey coe iluminacion, algun lichtbal i vuurpijl. Societeit Gezelligheid tabata tambe bon iluminar; i miembronan di Union di San Hosé, koe tambe tabata doena un lus fantastico coe su iluminacion, tabata tira nan fuego artificial.

Bo ta mira anto, Ipi, koe nos no ta loebida nos Rey. Curaçao ta un isla Royal. Awor bo mees por comprende, koe fiesta no tabata perfecto, pasobra ta masjar difícil pa doena jioenan di Curaçao net es koe nan tien gustoe aden. A mi ta kere, koe masjar poco di nos ta atima es weganan, como loopspriet, cohementoe di un porco sin lana, etc. Muziek, fuego, corrementoe di cabai, balia sinta coe cabai, coe un palabra: cos, koe nos jioenan di Curaçao no ta permiti haci cos di caja. Si mi tabatien algun poder, anto nunca lo mi permiti es wega di sprietloop, alomenos manera nan a haci esaí anja akí; pasobra, Ipi, bisá mi: ¿ta un prueba di civilizacion si bo ta mira mucha i hende grandi casi henteramente sunoer camna sprietloop dilanti cas di Goebiernoe, i na bista di henter pueblo? A mi ta kere, koe Commissie mees ta masjar mal contentoe di es cos; ma nos meste dispensa nan, pasobra nunca un hende i també un commissie lo haci toer cos perfectamente unbez.

Nos por wel gradici nan pa toer es koe nan a haci pa celebra dignamente fiesta di nos Rey stimar. Un otro anja lo nan mira di perfecciona cos mas tantoe.

Mi dici un otro anja. Dios doené! Ma toch mi tien miedoe un poco, pasobra último noticia koe nos a haja ta fatal tocante salur di nos Rey; ta parce koe mees enfermedad di anja pasar a cohéle trobe. Su mortoe, Ipi, lo ta un disgracia terribel pa Hoelanda i pa nos. Toer dia mi ta pidi Dios koe Lé spaar ainda hopi anja nos dignísimo GUILLERMO III.

Otro notici particular mi no tien. Natural coemindamentoe di mas cordial di bo famia i di mi.

Bo amigoe,

Cobi.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

De pakketschoener „Gouverneur van den Brandhof" vertrekt op *Maandag den 2 Maart* naar St. Thómas en van daar naar de eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba; *de mails zullen op den vertrekdag des namiddags om twee ure precies gesloten en na dien tijd geene brieven meer aangenomen worden.*

—Voortaan zullen er *naar Nederland* per Stoomschepen van den „Koninklijken West-Indischen Maildienst" twee brievenmalen worden verzonden:

de eene direct naar het postkantoor te *Amsterdam*, en onderworpen aan het tarief der zeepost;

de andere, via *Havre*, aan het Spoorweg-postkantoor *Antwerpen-Amsterdam*, en waarop het tarief der Postvereeniging van toepassing is.

Laatstgenoemde brievenmaal zal eenige dagen eerder ter bestemming aankomen, dan de correspondentie, die in de brievenmaal voor *Amsterdam* wordt geëxpedieerd.

— Gisteren zijn de heeren Professoren *Karel Martin* en *J. R. H. Niervoorst v. d. Poll* per *Caracas* naar La Guaira vertrokken.

NEDERLAND.

Op 1 Januari 1884 telde Amsterdam 361,326 inwoners. Dit getal vermeerderde in den loop des jaars (tot 31 December jl.) tot 366,812, namelijk 172,816 mannen en 193,996 vrouwen.

— Aan den heer *James Wilson* 1sten machinist aan boord van de „Nisero" is door Lord Granville namens Hare Majesteit kennis gegeven, dat het gebeurde met de „Nisero", in zijn omstandigheden beschouwd, van dien aard is: dat er geen reden bestaat, bij het Nederlandsche Gouvernement eene eisch van schadeloosstelling in te dienen.

LONDEN, 16 Febr.— Het Gouvernement heeft besloten, het Indische contingent voor Soudan te versterken, en het aanbod van hulp uit Australië te aanvaarden.— De Conservatieven zullen een crediet voor de Suakin-expeditie steunen, maar te gelijker tijd ook de politiek der Regeering laken. — Men voorspelt in de naaste toekomst eene ontbinding van het Parlement.

— De authoriteiten alhier hebben

dreigbrieven ontvangen waarin gezegd wordt dat men de Kathedraal van St. Paul en de Bank van Engeland in de lucht zal doen springen.

NAPELS.— De Italiaansche expeditie, waar ons verleden week een telegram melding van maakte, heeft volgens de *Daily News* voorloopig ten doel, de moordenaars van den ontdekkingsreiziger *Bianchi* te tuchtigen.— Een tweede expeditie is den 11a dezer te *Port-Said* aangekomen. Middelerwijl Italië nog niet besloten heeft, welke streek van Afrika als kolonie in bezit te nemen, en men daar reeds druk over *Tripoli* gedacht en gesproken heeft, zal Frankrijk, volgens een gerucht, eene expeditie naar Tripoli uitzenden, ten einde Italië te voorkomen.

MADRID, den 13n en 16n Februari werden er wederom schokken van aardbeving gevoeld, inzonderheid te *Torre del Campo, Grenada, Velez en Matril.*

NEW-YORK, 16 Febr.— Onderscheidene personen zijn dezer dagen in onzen Staat dood gevroren.

PARIJS, 16 Febr.— De Franschen hebben Langson ingenomen; echter niet dan na hevige gevechten met de Chineezen.

ANARCHISTEN.

Een correspondent van een Engelsch blad, die de laatste vergadering der Parijsche anarchisten bijwoonde, heeft een onderhoud gehad met een der leiders dier partij, in den loop waarvan deze hem zeide, dat zij die denken, dat de Parijsche *Commune* een onmogelijkheid geworden en voorgoed dood is, het wèl mis hebben. „Hun organisatie", ging hij voort, „hun organisme is slecht, ja, maar de anarchisten waren nooit zoo sterk als thans. Zij hebben vrienden in de beide Kamers, en de grootste helft der gemeenteraadsleden is hun genegen. Bovendien, de crisis neemt te Parijs, Lyon en in andere groote steden toe, en elke dag brengt nieuwe volgelingen aan.

„De anarchisten rekenen weinig op hun vrienden in Kamer en gemeenteraad, want dezen zijn in den grond slechts vermomde *citoyens*, die altijd met den overwinner willen meêgaan. Clemenceau bijv. is een valsche vriend; eens aan 't bewind zal hij zijn tegenwoordige vrienden niet beter behandelen dan Gambetta dit heeft gedaan. De anarchisten zullen die mannen vernielen door het dynamiet, de sabel en de revolver.

„Zij willen het werk, door Marat in de verleden eeuw begonnen, voltooien. Hij wilde al den edellieden het hoofd afslaan; het gelukte hem niet; maar de adel is geen gevaar meer voor de anarchisten: de burgerij heeft den adel vervangen. De burgerij moet verdwijnen; tegen haar werken de geheime genootschappen. Wanneer deze op de straat komen, zullen zij eerst en vooral al de kazernen der stad bezetten. Vele soldaten zijn anarchist.

„De overwinning der anarchisten is zeker, wel te verstaan, indien de ellende blijft voortduren. Al de ongelukkigen zullen den communards bijspringen. Het kapitaal moet en zal verdwijnen. In alle groote steden van Frankrijk zal het oproer tegelijk uitbarsten. In eenige weken zal de *Commune* meester zijn van geheel Frankrijk. De anarchistische clubs te Parijs zijn reeds 85 in getal en tellen elk 200 á 300 leden. Wanneer de anarchisten te Parijs 200,000 man sterk zullen zijn, zullen zij eerst de sociale republiek uitroepen."

HET KATHOLICISME IN ENGELAND

In alle steden van Engeland begint het Katholicisme meer en meer veld te winnen en vooral in de aristocratische kringen breidt het zich uit. Zoo werd verleden jaar niet weinig sensatie verwekt door de bekeering van *Lady Sykes*, echtgenoote van den Amerikaanschen millionnair van dien naam en bijgenaamd „de kerkenbouwer" en nog onlangs door die van *Sir Philip Rose* met echtgenoote en vijf kinderen. Doch niet alleen onder de hoogere kringen, maar, zooals uit het „Katholieke Jaarboekje" blijkt, ook onder de gewone volksklasse breidt zich het Katholicisme uit. Volgens dit boekje zijn er in Groot-Brittannië en Ierland 15 katholieke aartsbisschoppelijke en 30 bisschoppelijke zetels, benevens 35 vicaris-apostolaten en 16 apostolische prefecturen. In het Vereenigde Koninkrijk bevinden zich 40 katholieken pairs, waarvan er 33 zitting hebben in het Hoogerhuis. De Kamer van Afgevaardigden telt 60 katholieke leden. Alleen in Groot-Britannië zijn 22 bisschoppen, 2522 zoowel seculiere als reguliere geestelijken en 1564 kerken of kapellen. Sedert het vorige jaar zijn er 40 nieuwe heiligdommen geopend, terwijl alle religieuze orden in Engeland vertegenwoordigd zijn. De Jesuieten en Benedictijnen zijn de talrijksten.

EGYPTE.

De Europeesche pers beschouwt den dood van *Gordon* als eene internationale ramp.— Luidens het verhaal van *Abdul-Ferim*, een vluchteling van Khartoum, zou Gordon door zekeren *Tarag* laaghartig aan den dood zijn prijs gegeven. *Tarag*, was een door Gordon vrijgekochte slaaf, en tijdens het beleg der stad zelfs Commandant van het garnizoen. Toen nu de troepen van den Mahdi Khartoum binnendrongen, verbood *Tarag* den zijnen op de rebellen te schieten, die daarna generaal Gordon vermoordden, en wel op het oogenblik dat deze met Mahomed Bey Mustapha en een twintigtal soldaten naar het Oostenrijksche consulaat de wijk nam. Alle Europeanen en de meeste aanzienlijke inwoners werden gedood. *Tarag*, de verrader, ontving van den Mahdi de galg tot loon; hij werd weldra opgehangen. De stad werd geplunderd; alle gevangenen herkregen hunne vrijheid, uitgezonderd de Grieksche Consul Nicolai en een dokter. Eerst drie dagen na de inneming trok de Mahdi zelf Khartoum binnen.

— Een Fransche kapitein *Peret* geheeten, zou in dienst van den Mahdi en zooveel als Minister van Oorlog wezen.—*Mr. de Lesseps*, over Soudan sprekende, voorspelde de mislukking der Engelsche expeditie.—De jongste berichten uit Soudan melden den dood van Generaal *Earle*; deze krijgsman sneuvelde terwijl hij een aanval leidde op een sterke stelling des vijands nabij Berti.— *Lord Wolseley*'s plan — een spoorweg aan te leggen van *Suakin* naar de *Oasis*, waar het geretrancheerde kamp der Arabieren is, d. i. een afstand van 30 mijlen.— heeft de goedkeuring weggedragen van het Britsche Kabinet. De Generaal zal, naar men verwacht, binnen zes weken Berber bereiken.— 16 *Febr.*— Generaal Graham is Zaterdag jl. van Cairo vertrokken; als hij met geforceerden marsch van Suakin kan optrekken, denkt hij over 20 dagen in Berber te zijn.— Generaal Stewart zal van zijne wonde in het dijbeen niet kunnen herstellen.

— Den 14n dezer voedde de *Times* nog hoop, dat Generaal Gordon in leven was; den 16n kwam er bericht van den Madir van Dongola, die toen niet meer twijfelde aan de inneming van Khartoum en den dood van Gordon.

Napoli (Napels 9 Januari 1885.)

Mi muy apreciado Amigoe Cobi.

CAPITEL XIV.

(*Sigimentoe di no. 60*).

Dia 8 Januari mainta tempran promer solo a sali nos tabata klaar pa bai na *Stasione* di ferrocarril. 6.45 ora ferrocarril tabata bai pa *Portici, Resina* etc. Nos toer 6 ta toema lugar den un wagon; liger nan ta grita „*Partenza*" i nos bestia di vapor i candela tabata hala nos trobe coe vert banda di e „*Camina di Ceroe.*" Despues di 20 minuut nos tabata na *Portici*. Di ajá mi por a mira masjá bon e *Visuvio* den toer su *spantosa majestad.*

Ma Cobi, sin koe mi a papia un palabra, mi a sinti un bez un *ansia* i ora mi a mira e ceroe su cabes tá den nubia i rondonar di vapor, na algun camina bao di bientoe hopi candela, mi a papie den mi mees: „¿Ta ai-riba Ipi lo para?" I Ipi lo „sali foi e biaga sin desgracia??" Ma mi no a papia nada pa no pasa pa hende koe tien miedoe, i cordando koe tauw di hende ta haci e biaga i ta sali bon, mi a toema coerasji. Den e cordamentoenan mi tabata, ora mi a tende e fluit terribel di locomotief di sali koe tabata spierta nos Ata „ *Resina.*"

Apena nos a sali ferrocarril of tauw di hende tabata rondona nos: un tabata grita caba mas duroe coe otro: „ *Monte Visuvio, Signori! Ecco! un bel Cavallo: 25 lire! Ecco! Signori.*" Ceroe Visuvio, Señores! mira! un bon *cabai* (pa subi e Ceroe), 25 frank; mira Señores! Otroenan cordando koe nos tabata Francesnan ta grita: „*Mesjoe! Mesjoe! Vesoef.*"

Luigi a doena nos consego di no papia coe ningun: promer lo nos toema nos koffie na *Resina* i ai mees lo nos busca un bon *Giador.*

Asina nos a haci. Bien liger toch nos 6 tabata sintar trobe den un Caffè rondor di un mesa. Ma ki *Caffè!* Su verf bieuw, su cosnan gastar ta moenstra nos koe su mihor tempoe a pasa. Su donjo tabata para tras di Toonbank coe un cara nobel koe tabata moenstra nos bastante, koe el a pasa basta miseria na mundoe, ma toch el a keda semper contentoe. Di ai el tabata tira di bez en cuando un bista riba nos.

Mientra nos ta warda nos pam coe koffie, Maike ta ripara un lampi chikitoe cender dilanti di un imagen contra e muraja tras di Toonbank, i ta puntra Luigi ta kiko e cos ta nifica.

„O" Luigi ta responde: „¿I awor noe„ma Maike ta ripara e cos ai? Toer ca„tólico drechoe koe no tien miedoe pa „zundramentoe di hende incrédulo ta „boeta un imágen di La Birgen coe un „lampi den su *pakoes* of *Caffè.* Ta „pa moenstra nan amor pa Madre di Dios, „¿no ta asina, Padrone?" Luigi ta grita na e homber, donjo di Caffè.—„¿ Kiko Signori?" Padrone ta respondé. „Koe e lampi „ta sinjal koe Padrone ta stimador di Madre „di Dios" Luigi dici. „Oh si"! Padrone ta responde coe un boz serio i bon duro. „Oh si! ma e lampi ta mi desgracia temporal „den es tempoe di liberalnan; ma nunca den „mi bida lo mi larga di moenstra, koe „mi ta bon Católico, soheto di mi Rey „legítimo i jioe di mi Tata Spiritual, Pa„pa di Roma." Cenzo no por tende e palabra ketoe-ketoe, ma ta ordina ainda: un „*Caffè coe paste*" mas [koffie coe pam duci] i ta jama e Padrone pa bin sinta toema koffie huntoe coe nos.

Foi Padrone su boca nos a tende, koe 4 anja, promer Vittorio a horta Roma, Síndico di *Portici*, koe ta goeberna tambe *Resina*, a taha na toer empleadonan di Gobierno (sea *Guidanan*, sea soldaatnan koe ta cerca 300) di toema nan koffie of nan bebida den un *Caffè*, koe no tien busta di *Vittorio Emanuele* of Humberto, i koe ta cende lampi dilanti la Birgen.

¿No ta terribel, Cobi? i e hendenan tien semper nan boca jeen di palabranan „*Libertad, Igualdad, Fraternidad.*" I toer esaí Goebiernoe sabi i ta permiti sin papia nada.

Na 7 ora nos a coeminza subi nos Ceroe *Visurio*, judar di un *Guida* of *Giador*, koe nos mester a paga 15 lire pa henter dia. Ora nos a subi *un ora* largoe nos a jega na lava [piedranan of mas mihor *baranca* duroe), koe Visuvio a scupi na anja 1824. Na 10 ora nos tabata na *Hermitage*, lugar oende tien hopi hende di goebiernoe pa juda biageronan. Ai net tabata jega e ferrocarril, ma nos no tabatien gustoe di drenta ferrocarril mas, pasobra nos kier a mira toer cos den toer su splendor.

Na Hermitage nos ta sosega poco, nos ta bebe un poco rom coe awa i coe coerasji nos ta bai adilanti.

Pasando *Observatorio* nos ta jega na barica di su laatste puntoe, ma, mi Dios, Cobi, ki trabao awor pa subi: e ceroe ta net i toer na piedranan chikitoe i pretoe, mees cos koe wiriwiri di carbonstein.

Tien hende koe ta pone un 2 of 3 Giador, koe ta hala hende coe cabuja arriba of koe ta carga hende den un stoeltje, ma nos manseboenan no a kier nada di esaí, i nos a fie a dia aja nos mees pia noema.

Nos a coeminza camna liger, ma algun bez coe manoe i pia, asina net seroe tabata, i tantoe trabao nos tabatin pa camna den di e zantoe pretoe; esaí no tabata gusta nos giador, koe a coeminza rabia un poco.

Ora nos a sigi camna asina mas koe ½ ora, nos a haja camina un poco mas plat; ma nos no tabata na *cabes di Ceroe* ainda. Maike awor cordando, koe na cabes el tien su boeracos grandi ta puntra giador, si nos no por jega na su cabes. Giador ta responde brutoe „no! na su cabez nos no por bai."

E 3 jonkman ta camna huntoe coe Govert i coe e Giador adilanti, i Maike coe mi tras di nan i nos toer tabata asina cansar, koe ningun no tabatien idea pa papia algoe. Nos tabata toer limpi den e huma di zwavel, i Dios sabi ki sorte di cos mas: *tera* a bira toer cajente caba bao di mi pia. Un bez mi ta haja un golpi di e huma net den mi boca i ta haci coe Maike bai un poco mas pa Zuid, asina koe nos tabatin nos Giador coe e otronan un 200 paso leuw foi nos banda di Nord.

Nos ta camna, ma no tabata posibel mas pa mira di e huma.

Un bez *Enrico* ta grita: „Maike! Maike! Stop! ¿Kiko bo ta haci? Bin aki „banda."

No sabiendo kiko a socede nos ta obedecé pronto, i sigiendo camina di mas corticoe nos ta bini cerca *Enrico*. Ora nos ta jega cerca dié el ta moenstra nos e *Cratero* [boeracoe grandi], i ta larga nos mira, koe é ta na banda di Ceroe i no na su cabez. Tabata net na cantoe di e boeracoe koe nos a camna. Ora nos a bini un poco bij di nos spantoe nos a mira *Visurio* den toer su *terribel Majestad.*

(*E ta sigi*).

Rebista del Mercado.

NEW-YORK, Febrero 9, 1885.

Azúcar. — (Mercado quieto).			
Cuba-Mascabado	4	@	5 1/16
idem Centrífugo	5¼	@	5¾
Ptº Rico	4½	@	5 1/16
Aloe	7½	@	8
Brazilete.			
Delgado	$ 20	@	25
Grueso	$ 25	@	30
Café. (Existencia 41,000 sacos).			
MARACAIBO.			
Trujillo	9	@	9½
Boconó	9¼	@	10
Mérida	10	@	11¼
Cúcuta	9¾	@	10¼
Clases extra	11	@	12½
SABANILLA. (Existencia 1.600 sacos).			
Ordinario	9¼	@	10
Regular	10¼	@	10½
Bueno	10¾	@	11½
Superior	11½	@	12
Clases extras	12½	@	13½
LA GUAIRA, CARÁCAS Y Ptº CABELLO. (Existencia 3,500 sacos).			
Trillado	9	@	10
Descerezado	10½	@	12
CORO	8¼	@	9¼
Bálsamo Tolú		@	32½
Bálsamo Copaiba	30	@	32
Cueros de chivo. (Quieto).			
Coro escojidos 1ª		@	54
Coro escojidos 2ª		@	35
Coro escojidos 3ª		@	35
Maracaibo (Mercado quieto	29	@	30
La Guaira & Ptº Cabello		@	28
Rio Hacha sin escojer		@	35
Cueros de venado. (Mercado quieto).			
Orinoco		@	25
La Guaira		@	26
Ptº Cabello	25	@	26
Cueros de Res. (Mercado firme).			
Dulces La Guaira		@	17½
„ Ptº Cabello		@	19
Salados	13½	@	14
MARACAIBO.			
Dulces		@	18
Salados	13½	@	14
SABANILLA, sin escojer	16½	@	17
BOGOTÁ, idem	19½	@	20½
RIO HACHA, sin escojer	13½	@	14½
ORINOCO, sin escojer		@	20
Pto. PLATA		@	14½
Caucho. (Mercado mas animado).			
Pará fino		@	60
„ ordinario		@	46
Cacao. (Mercado quieto).			
Maracaibo	21	@	24
Carácas	16	@	17
Dividivi de Curazao.			
(Mercado animado)	$ 45	@	55
Maracaibo	30	@	35
Hueso. (Nominal)..por 2,000 lbs.)		@	25,00
Lana. (Nominal)	9	@	11
Miel de Abeja.			
de Cuba, por Galon en depósito	51	@	53
de Stº Domingo. „ „	44	@	49
Palo de Mora. (Mercado mas animado.)			
Maracaibo		@	15.00
Sabanilla	16.00	@	17.00
Zarapia. (Demanda muy limitada)		@	1.00

CAMBIOS. ☞ El cambio en Paris sobre Lóndres está hoy á fr 25.32.

Sobre Lóndres Letras Banqueras á 3 d ¦ v	$	@	4 87½
id. „ „ „ 60 „ „		@	4 84
Sobre Paris, „ „ „ 3 „ fros		@	5 16¼
id. „ „ „ 60 „ „		@	5 20¼
Sobre Hamburgo „ „ „ 3 „ M.		@	95½
id. „ „ „ 60 „ „		@	94¾

CONSULADO DE ESPAÑA
EN
CURACAO.

Nunca se ha apelado en vano á los sentimientos humanitarios de los dignos habitantes de esta isla. Cuando las catástrofes han hundido en la miseria y el sufrimiento á alguna porcion de la familia humana, los ayes de las víctimas han encontrado siempre en los corazones de esta poblacion un eco simpatizador, y manos generosas han extendido siempre el óbolo de socorro y de alivio!

El infrascrito, Cónsul de S. M. C. se halla hoy en el caso de hacer un llamamiento á esos sentimientos filantrópicos en favor de las desgraciadas víctimas de los terremotos, en las provincias meridionales de España, que han dejado atras hondas huellas de su paso asolador, y millares de seres humanos azotados por sus golpes, gimen hoy en el dolor, la miseria y la penuria y reclaman con justicia la conmiseracion y la ayuda de las almas compasivas.

Animado por las buenas disposiciones que siempre ha encontrado en casos análogos, el infrascrito cumple con el sagrado deber que se ha impuesto, y lo hace ademas con la viva persuacion que su apelacion á los sentimientos de benevolencia de esta ilustrada poblacion, no dejará de recojer una rica cosecha de generosas dádivas, digna ofrenda en la desgracia de corazones nobles y magnánimos.

La comision que ha nombrado por esta noble empresa compuesta de los Señores HERMAN COHEN HENRIQUEZ, W. E. BOYÉ, Doctor D. R. CAPRILES, WILLIAM CHAPMAN JUNIOR y J. H. M. ELLIS, pasará á recojer las donaciones de los generosos contribuyentes á tan laudable causa y recomendándose á su favorable acojida.

Que una vez mas atestigue la benévola poblacion de Curaçao su humanidad y su filantropía, y á nombre de los beneficiados, se anticipa á expresar su reconocimiento por tan caritativa demostracion de conmiseracion.

El Cónsul de España,

WM. HENRIQUEZ.

Curaçao á 21 de Enero 1885.

"Impr. de la Libreria." de A. Bethencourt é hijos.